

Pásztor János: ELŐSZÓ -FÉLE az „Önarckép helyett...” alcímű Pillanatosokhoz

Az emberek általában – pláne az úgynevezett gondolkodó szabadságszeretők – nem szívelik az önkényuralmat. Sokszor sokan küzdöttek és manapság is akarnak tenni a zsarnokság ellen. Én nem harcolok, hanem egyszerűen, itt és most egyetlen betűcserével azonnal nagy szerénytelenül véget vetek az Örkeny-uralomnak. Ez persze, hogy nem is igaz, csak(nem) viccelek. Tudom, hogy híres-neves tollforgatót érint az én kis szójátékom, akinek emléke előtt pl. Mácsai Pál is tiszteleg „Pistám...” című színelőadásával.

Örkeny ismerte József Attilát. Én nem, mindössze a legmélyebb érzésű zseniális írónak tartom. Örkeny István a lopott időben született rövid írásait (*Egypercesek*) munkahelyén az asztalfiókba rejtette a lebukás elől, míg hivatásos nem lett.

Én legfeljebb hívatlan írogató és publikálatlan vagyok, aki most éppen a véget vetéssel próbálkozik. Van, volt és talán lesz is vérzivataros kis hazánkban különféle vetés. Na de véget vetni? Van rá példa, hogy ez részben, kisebb-nagyobb eltéréssel lehetséges. Néhány a példák közül:

Történelmi tény, hogy katonák őrizték, szolgálták és védték a vége(ke)t. (Ők a rendőrség szlogenjének ihletői?) Előfordult, hogy vagy a várvédők adták fel, vagy az ellenség vetett véget az ostromállapotnak.

Más: van olyan a sport világában, hogy a bíró véget vet a küzdelemnek.

Közel jutottak Petőfi *Kurta kocsmájában* is a véget vetéshez. „*Végét vetik a zenének s hazamennek a legények.*” Igen ám, de ők nem véget, hanem végét vetik. És nem az önkény - pláne nem „az Örkeny” - uralomnak, hanem a zenének.

Megint más: Véget lehet venni a szabónál, aki aztán ruhát varr az anyagból, de véget vetni, azt nem lehet nála.

Régi szokás az ágyat (be)vetni.

Cigánykereket vet, aki ügyes és nagyon örül valaminek.

Végképp lehetetlen és felháborító hülyeség véget vetni búza és más vetnivalók helyett?

Ha megtudják az én gyönyörű, erdős, hegy-völgyes, patakos-vízeséses, várral ellátott kis metropoliszomban, hogy valaki véget akar vetni, hát akkor jó esetben arra az emberre „oda se bagóznak”. Ők rendes, szorgos-dolgos „kisemberek”, szántanak, vetnek, öntöznek, gyomlálnak, betakarítanak, ahogy az a falusiakhoz illik. Másrészt viszont elég régóta rebesgetik, az okosan butító doboz is (amelyből az újfajta igencsak lapos) azt sugározza, hogy felgyorsult a világ. Ez esetben pedig mi is lehetne fontosabb teendő annál, hogy a „bő lére eresztett”, időt igénylő írásokat, de még az egyperceseket is meg kell kurtítani. Ez a kurtítás tulajdonképpen emberkímélő tett.

Hát én íme, vállalkozom erre a rendkívül aktuális feladatra. Bármiféle külső kényszer, buzdítás és dotáció nélkül. Csak úgy, magamtól.

Hahó, emberek! Megszülettek, itt vannak, az *Egypercesek* nyomában és után, egyszerűen és röviden szólva a *Pillanatosok*! Mert, ahogy mondta valaki: „*Az élet olyan, mint nyáron a baromfiudvarban a kisgyerek ruhája. Rövid és (tyúk)szaros*”. Ezért hát legalább mi felnőttek igyekezzünk és próbáljunk tisztában lenni. Mivel is? Most éppen azzal, hogy hogyan próbáljuk magunkévá tenni a *Pillanatosok*-at.

Tessék, a használati javaslat: ízleld gyorsan, határozottan! Emészd lassan, megfontoltan! Mellékhatások nélküli bevitelt kívánok szeretettel és hihetetlen tisztelettel a nyájas olvasónak. És a nyájjatlannak is! Továbbá ne felejtjük: „Ki az irodalmat nem szereti, az nem biztos, hogy rossz ember!”

Pásztor János: Pillanatosok

Önarckép helyett arctalan - vagy arcátlan?- önképek

Amikor édesanyám lélekemelő érzékenysége és édesapám kíméletlen szorgalma képes jó arányú ötvözetet alkotni bennem, akkor érzem magam szerencsésnek és igazán boldognak. Többől vagyok így-úgy valamennyire összerakva. Egy darab(ban) ember. Szűkítve-sűrítve és szerénytelenül: sajátosan gondolkodó képíró vagyok. Nem akarok háborút. Békét kívánok. Csakhogy meg kellett tanulnom, a békeakaratra is – a háborús pusztításokhoz képest nem tudom, hogy mekkora, de – hatalmas az ára és vannak szép számmal halálos áldozatai is. Engem mindig mélyen érint és szíven üt a szerelem. A politika meg pofán.

Én akkor is megcsaltam életem aktuális párját, ha nem csaltam meg, mivel rajta kívül **régtől létező** szerelmem a művészet, amitől mindig is megittasodtam. Az ittas férfit pedig nem szíveli a nő. Azt meg végképp nem, hogy rajta kívül más is van párja életében. Így hát egyetlen hűséges társam maradt; **a régtől létező**.

„*Mindenki sáros.*„– tartja a mondás. Vajon miért gondolja úgy sok ember, hogy a gengszter és a politikus a legsárosabb?

Szentnek tartom a politikusokat. – mondja valaki. Legalább is abból a szempontból, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Én meg úgy vagyok velük, mint azzal a pappal, aki vizet prédikál és bort iszik.

„*Mindenki másképp nem normális*”. Vannak, akik ezt nem, vagy nem így tudják. Nem baj. A gond ott kezdődik, amikor több hasonlóan nem normális normálisnak kiáltja ki magát. Innen kezdve ők az irányadók, ők a diktátum. És ettől a pillanattól az összes többi másként nem normális alárendelt, megszegényített, nyomorba taszított, hülyére vett és üldözött lesz. Én mégis szeretnék másként nem normális maradni. Nem akarok hasonló normálissá változni. A német tömören mondja: „*Leben und leben lassen*”.

„*Szegénységi bűnözés*”. Ha jól értem, ez azt jelenti, hogy a szegények közt vannak, akik más tulajdonát, egyebét veszik el. Csak ők? Nem egy mese arról szól, hogy a gazdag ember irigy, gonosz, kihasználja, sőt kirabolja a szegény embert. Ilyen csak a mesékben van? Alapvető szükséglet az evés-ivás és... Van nő, aki ideges lesz, ha nem ehét kellő időben. És van férfi, aki akkor lesz ideges, ha nem ihat számára eleget. Ezzel az elosztással lehet a baj?

„*A jóból sosem elég*”. „*A jóból is megárt a sok*”. Hol az igazság? (Tudjuk, meghalt Mátyás...).

Olyan egészséges vagyok, mint a fityma. Bocsánat! Összetévesztettem; mint a makk.

„*Éhes disznó makkal álmodik*”. Felháborító! El kéne törölni ezt a mondást még jobban, mint a politika a szegénység szót. Ilyen ocsmány, nőket alázó szexuális mondatot! Mert ugye az „*álmodik*” a vágyat jelöli. Makkot kíván, mert éhes. Na de finoman szólva négy lábú háziállatnak titulálni a nőt?! Ez skandalum.

Hatalmas amplitúdókkal működsz – mondta rám egy elhervasztott szerelemem virága. Igen, a művész Adyval szólva „*Fel-feldobott kő*”. Magasba száll és a mélybe zuhan. Mert vállalja önmagát.

Nagyon lábra kapott az „*én úgy gondolom*”. Gyakran használják olyanok is, akiknek egyetlen mákszemnyi önálló gondolatuk sincs.

A bárkire-bármire tapadás szerintem maradjon a piócák dolga. Undorodom tőlük. Az emberben és így a politikában is sok az állati vonás. Ilyen pl. a marháé, aki mások gondolatán kérődzik, azokat bőfögi fel.

Úgy vagyok, mint sokan mások is, nem szeretek magamból bohócot csinálni. Azt meg pláne nem bírom, ha mások akarják a csörgősipkát a fejembe húzni.

Ha igaz, hogy a művészek züllöttek és erkölcstelenek, akkor - ebben az értelemben- az emberek nem csekély része művész.

Döntésképtelenségem, avagy lustaságom legfőbb bizonyítéka, hogy sem nőre, sem alkotómunkára nem tettem fel feltétel nélkül a teljes életem. Hol egyikhez, hol a másikhoz vonzódtam és kötődtem erősebben. „Nem megy minden egyszerre”. – takarózom a mondással. Egy sokat olvasott, intelligens, szellemes, izgalmas és titokzatos nő ezzel kapcsolatban azt mondta rólam: „óvatos duhaj”.

Mennyire alkot egységet és mennyiben különbözhet az ember teste-szíve-lelke? Gárdonyi Géza sírfelirata Egerben: „Csak a testem”. Vannak, akik nem- vagy félreértik ezt a mondatot. Sajnálom őket. Chopint Franciaországban temették el, de a szívét kívánságára átcsempészte a lánytestvére Lengyelországba a zeneszerző szülőfalujába.

Igazán az elérhetetlenért érdemes küzdeni. Ha ezt tetted és sikerült elérned a lehetetlent, tiéd lett a csodálatos nő, nagyszerű alkotás került ki a kezed közül, akkor menetrendszerűen jön az alkotói válság.

Van, ki készen kap autót, lakást és sok minden mást. Családi házban él, sokat utazik, saját gondolatok helyett panelekből építkezik.

Közös történetünk addig tartott, míg énünk szerint éltünk. Szerettük egymást egymás előtt meg után tán közben is mást és mást.

Úgy érzem, soha el nem múlik kapcsolatom a földi életen túliakkal. Onnan is legfőbb lelki támaszom édesanyám. És ráadásul a Jóisten. Nem egyszer kisegítettek a nagy bajból. Az életnél csak egy, mi valóságosabb és ismeretlenebb: a halál. Amíg el nem jön. A halál – merem remélni – nem kapkod, ráér, hiszen oly sok kuncaftja van. Én meg nem akarok ez ügyben sem az élre tolakodni. A halál sokféle lehet, ahogy az élet is. Boldog, várva várt, megváltó, küzdelmes, váratlan, gyűlölt és szeretett.

Felíratom: Meghaltam, mert sok, vagy kevés voltam az életnek.

Pásztor János: Karácsonyi roller

A házi áldás alatti polcra egymás mellé-mögé tette az emléktárgyakat.

A kicsike, fehér ormányát felfelé tartó szerencse elefántot, nagyanyja labdacsból parfümöt fújó érdekes formájú üvegcséjét, a medjugorjei Mária-emléket, a tengeri csillagot, nagybátyja háromágú gyertyatartóját, a szép üvegfestményt, melyet egykori szerelmétől kapott és a serleget, egy réges-régi városi rollerverseny első díját.

Csalódott volt, amikor átadták neki, mert a többiek jutalma csokoládé volt, ő pedig csak egy nem is tudta mire való micsodát kapott.

A kétrészes serleget édesanyja őrizgette, alsó felében maradék cérnagombolyagokat és picike gombokat tartott. A **tárgyak túlélik az embert**. És emlékeket bújtatnak.

Ujjai közé fogja a lapított vietnámi kalapra hasonlító rész tetején a fekete, tojásformájú fafogantyút és megemeli a serleg fedelét. A kinyíló serlegből, mint dugójavesztett palackból a dzsinn, mint csodalámpából a felgomolygó szellem, úgy törnek elő az emlékek. Annak az emlékezetes karácsonynak a képei, hangja és illata, amikor első rollerét kapta. Karácsonyi roller. Nem furcsa ajándék? De hát a Jézuska ilyen jólélek. Ha egy kisgyerek nagyon szeretne valamit, azt ő teljesíti. A kisgyerek pedig nagyon szeretett volna egy rollert. És nagyon szerette a szüleit, akik akkor még együtt voltak, még nem váltak el.

Egy nagyon régi, nagyon vastag falú emeletes ház szoba-konyhás lakásában éltek akkor hárman. A várakozás hangtalan fohászai töltötték meg a konyhát, amely egyben a lavóros fürdőszoba is volt és az apa hatalmas szabásasztalának is helyt adott.

Lélekvisszafogottan kellett várni az ünnep kezdetét!- így értelmezte szülei intelmét a

kisfiú. Elképzzelhetetlen messzeségből, a mennyországból suhan hozzá hamarosan a Jézuska-tündér. Úgy gondolta, hogy olyan mesebeliféle a Jézuska, ő maga a titok. Láthatatlan, de tündér alakban megjelenhet a jó gyerekeknek és ajándékot is küld. Közeledtét csilingelő csengettyűszó jelzi.

Ha már földre szállt a mennyországból, akkor az is lehet, hogy először más gyereket ajándékoz meg. Türelmesen várni kell, amíg megérkezik.

Először csak valami gyanús neszféle hallatszott. Igaz, hogy nem fentről az ég felől és nem a konyhaablak, sem a szobaablak irányából, ahonnan várható lett volna érkezése. Nem. A gyanús hang az emeleti folyosó tulsó végéről hallatszott. Onnan, ahol a Németék laktak.

A nesz léptek hangjává formálódott és csilingelősbe keveredve közeledett. Kisvártatva nyílt az ajtó. És furcsa, tarka szárnyas öltözetben belépett a szomszéd nagylány a Német Ili. Álruhát vett fel, ami alól kilátszott a bumfordi cipője. A meglepett kisgyerek hangot is adott észrevételének. Titkokkal teli, csillogó, ünnepélyes könnyedség helyett egy nehézkes, bakancsos, földi álcát kapott, aki sikertelenül próbálja jellegzetesen érces hangját és öltözetét átváltoztatni. Hol van a légiessé emelkedett, csengőn kedves, finom hang? Hol a csoda, a földre szállt angyal, akit annyira, de annyira várt a kisgyerek? Hihetetlen csalódás! Sejtelmes megfoghatatlanság helyett az ismert hétköznapi valóság érkezik. **A csodavárót könnyen érheti csalódás.**

Szülei meglehetősen bizonytalanul és tapintattal igyekeztek meggyőzni, hogy a Tündér valódi volt és nem a szomszéd lány. A szobába hívták gyereket, ahova eddig nem volt szabad bemennie.

És láss Csodát! Ott várta a jó illatú ünnepélyesség, a csillogó karácsonyfa. És mellette a roller! A legemberibb anyagból készült, fából. Fa fogantyúkkal és a fakerekekre tekert, haladást puhító gumikkal. Megkapta a hön áhított, a legfontosabb, a legjobb és persze a legszebb, legkívánatosabb dolgot a világon, a rollert. Nagyon örült. Pedig jó ideig csak odabent a házban használhatta, hiszen odakint tél volt.

Már régóta tudja, amit akkor a kisgyerek legfeljebb sejtethetett, azt, hogy vágyai elérésében a kívánságtolmácsoló tündérekén kívül a szülei hatékonyan közreműködtek. Szülei, akik talán tudomásukon kívül a legeslegnagyobb ajándékozták meg gyermeküket.

Azzal, hogy együtt volt a család azon az emlékezetes karácsonyon.

Ők ketten újra együtt vannak ott, ahonnan a Jézus-tündér érkezett. Emlékükkel segítenek immár idősödő, felnőtt gyermeküknek. És intelmeikkel: Soha ne add fel a vágyaidat, higgy a csodákban és az emberekben! Elérheted, amit nagyon szeretnél! És mindig van, aki segít!

Pásztor János: köszönő NAP

A nő folyton változó Hold.
Évente egyszer
Különösen ragyog,
Magáévá teszi a Napot.

Ilyentájt a bűvöltek
Köszönve-köszöntik őt,
A Nappá lett nőt.

Kinek ez egyetlen Napja,
Ajándékát e napon,
- Mily kegyetlen sors,
Ha ekkor sem- kapja.

És láss csodát!
A nő a semmitől is boldog,
És majd mindig megbocsát.

Tiszta színű-szívű szép napot,
Örök tavasz - jelző hóvirágot
Adjatok ma nekik
Jaj, ne tövestől, azt büntetik.

Lássák meg a jó világot,
Jól szeressék kis hazánkat,
Benne a józsefatilákat,
Kik ültetik a virágot.

Kik nem éheznek,
Nem fáznak, nem félnek.
Szeretettel élnek,
Édes gyermekei szülőföld anyának.

Pohárba a tiszta vizet öntik,
A picit lányt, a bakfist, a nőt,
Anyát, nagymamát, kedvest,
Feleséget, testvért, szeretőt,
Nemcsak nőnapon köszöntik.